

Подход докосване и обоняние – Мултисензорни арт упражнения

Основна цел

Целта на този практически лист е да предостави на педагозите педагогически инструмент, който да им помогне при създаването на съдържание за изкуство и култура за аудитория със специални нужди.

Педагогическият инструмент, представен в този практически лист, е мултисензорният подход. Този подход може да позволи на хората с увреждания да бъдат запознати с изкуството и да развият нови умения.

В този практически лист ще:

- Научите повече за мултисензорния подход като цяло,
- Научите повече за създаването на мултисензорна среда,
- Научите повече за дейности, които могат да помогнат за развитието на чувството за допир.

От какво имате нужда:

Художествени материали: произведения на изкуството (живопис, скулптура...); предмети, свързани с произведения на изкуството.

Различни предмети: дървена дъска; различни предмети (меки, твърди, цветни, груби); лепило; тиксо; ножици; листове; рисуване по предмети (шаблони, топки за печати, четки за боя и др.); кутия (картон или стъкло), чиния и т.н

Цифрови устройства: компютър + интернет достъп; камера.

Различни: плодове, зеленчуци, подправки.

Достъп до неутрално пространство.

Предизвикателства и проблеми

Благополучието ни зависи от доброто сетивно възприятие. Нашите 5 сетива, като зрение, допир, слух, мирис и вкус, ни позволяват да разбираме средата, която ни заобикаля, да общуваме и да усещаме различни емоции. Следователно е необходимо да ги стимулираме постоянно.

За някои хора тези сетива не са развити или не са много добре развити, така че стимулацията се извършва с инструменти, адаптирани към техните увреждания.

Мултисензорният подход е вдъхновен от холандския подход „Snoezelen“, разработен от Jan Huelsegge (музикотерапевт) и Ad Vertuel (професионален терапевт) през 70-те години на миналия век. Името му е съкращаване на две думи, които означават „Snuffelen: да се гушкаш, да подушиш, да изследваш“ и „Doezelen: да дремеш, отлагаш, отпускаш“.

Това е форма на терапия, особено адаптирана за хора с интелектуални затруднения, аутизъм, болест на Алцхаймер и неврологични обучителни увреждания. Тя се основава на благосъстоянието и стимулирането на 5-те сетива, които имаме. А именно мирис, зрение, слух, допир и вкус. Основната цел е да се активират сетивата чрез стимули. Този подход се състои в поставяне на човек с увреждания в успокояваща среда и привеждането ѝ към неговите нужди. Има няколко вида мултисензорни среди, а именно стоят за snoezelen, стоят с психомотрици и курсовете за откриване.

Сензорната стимулация, за хора с увреждания, позволява развитието на грубата и фината моторика. Помага за намаляване на тревожността и насърчава релаксацията. Освен това помага за подобряване на самочувствието и спомага за развиването на самостоятелност.

В този контекст мултисензорният подход, използван като педагогически инструмент, позволява на хората с увреждания

да участват в културния живот и по този начин намаляват неравенството в достъпа до култура за всички.

„Член 27 от Всеобщата декларация за правата на човека гласи, че всеки има право свободно да участва в културния живот на общността, да се наслаждава на изкуствата и да участва в научния напредък и ползите от него.“

Адаптация

Няма само един начин да научим или да открием нашата среда

Активна педагогика

Този метод на обучение е основан от Фридрих Фрьобел, признат за немски майстор на образованието в ранна детска възраст в началото на деветнадесети век, и Йохан Хиенрих Песталоци, който е „швейцарски педагог, считан за пионер на съвременната педагогика и истински основател на това, което се нарича активна педагогика.“

Активното учене е метод на преподаване, насочен към учащия. Той се застъпва за асимилация чрез отпускане и откриване от самия човек. Така човекът става участник в своето обучение и развива нови компетенции според своите стремежи и предпочитания.

Стимулирането на сетивата

Тактилни дейности: докосването е първото чувство, което развиваме. Всъщност по-голямата част от първото учене се извършва чрез докосване. Докосването е първото чувство, което развиваме. Тактилните дейности ни позволяват да имаме информация за предмети, материали, текстури. Те също така насърчават споделянето и обмена, както и развиване на емоции и усещания.

Визуални дейности: позволяват ни да събудим и стимулираме зрението. Позволява ни да анализираме заобикалящата ни среда.

Звукови дейности: Звукът е свързан с областите на гласа и слушането. Помага за развитието на подвижността и концентрацията.

Обонятелни дейности: обонятелната памет се счита за най-добра. Когато паметта ни записва миризма, тя я запазва почти завинаги. При хора с амнезия миризмите могат да върнат спомени.

Практически примери и вдъхновение

Ето няколко примера за сензорна среда, адаптирана за хора с увреждания.

Дейност 1 – Създаване на пътека за мултисензорно усещане – Вдъхновен от картината на Алфонс Муха Саламбо.

В рамките на тази дейност е интересно да се подчертаят различните текстури (платове, възглавници, златни предмети, килими...) и миризми (парфюм, цветя, тамян...), за да се пресъздаде вселената, която представя тази картина. Този курс позволява на хората с увреждания да откриват изкуство със собствено темпо и по начин, по-адаптиран към техните увреждания.

По време на тази дейност е важно да поставите предмети, свързани с изкуството по пътеката. Човекът ще може да ходи със собствено темпо в стаята, пригодена към неговото увреждане. Този курс може да бъде адаптиран за малка група или да се проведе индивидуално. Това позволява на хората с увреждания да откриват изкуство със собствено темпо и по начин, адаптиран към техните увреждания.

Дейност 2- Създаване на сензорна стена.

Поставете красива сензорна декорация на стена. Залепете върху дървен панел различни предмети (или парчета предмети) от ежедневието с различни текстури, цветове и звуци.

Например: мъниста, пера, парчета плат (кадифе, памук, бамбук, коприна...), филц, картон, алуминиева хартия, дърво...

Благодарение на звуковете, тактилни или визуални възприятия, този инструмент позволява на хората с увреждания да открият средата си по различен начин. Участва в развитието на сетивата и емоциите.

Дейност 3 – Създаване на уъркшоп „вкус и мирис“.

Поставете плодове, зеленчуци или подправки върху различни чинии. Завържете очите на участниците. Те могат да докоснат, помиришат или вкусят продуктите. Целта е да се свърже вкус или мирис с плодовете, зеленчуците или подправките в чиниите.

Целта на този уъркшоп е да се разпознаят различни ядливи продукти чрез обоняние, допир и вкус.

Дейност 4- Създаване на сензорен кош.

Сензорният кош е инструмент, който помага на хората да откриват различни текстури и да развиват чувството си за допир. Може да има различни форми и теми. Принципът е да се съберат в кутия всички елементи (различни форми, цветовете, текстури, миризми), свързани с дадена тема. Тази дейност позволява на хората да развият финото си възприятие и чувството си за наблюдение.

Пример: Създаване на сензорен кош по темата за сезоните. Можем да ги оценим и като ги снимаме и направим изложба.

Дейност 5- Работилница за рисуване.

В малки групи осигурете листове за рисуване и поставете четки и различни предмети (шаблони, четки за рисуване и т.н.) в центъра на масата, която може да се използва за създаване на картина. Участникът е свободен да развихри въображението си.

Тази дейност ще насърчи креативността, тактилните и зрителните сетива.

Допълнителни източници

- Мултисензорен подход към ученето.
Мултисензорните упражнения, предложени в това видео, имат за цел да покажат концепции и умения, като същевременно стимулират нашите 5 сетива

<https://www.youtube.com/watch?v=v8TQOv3NwWA>

- Какво представляват мултисензорните техники за обучение?

Този източник ще ви позволи да научите повече за различните мултисензорни техники за преподаване за аудитория с обучителни затруднения.

<https://www.lexiconreadingcenter.org/what-is-multisensory-teaching-techniques/>

В съответствие с приобщаващия характер на проекта Team of art, ето допълнителен ресурс на френски език

- Потапяне през връзката с тялото: Сензорни пространства – Блог.

Този ресурс ви предлага различни пространства или сензорна сценография.

<https://bloghistoiredelartes2.wordpress.com/2018/11/12/espaces-sensoriels/>